

Jaarbericht 2005

Stichting Food Valley

Ambitieuus uit de startblokken

where food ideas grow

Inhoudsopgave

Inleiding		3
Hoofdstuk 1	Commitment van partijen	5
Hoofdstuk 2	Bekendheid met Food Valley	9
Hoofdstuk 3	Nieuwe bedrijvigheid	17
Hoofdstuk 4	Themabijeenkomsten	19
Hoofdstuk 5	Innovation Link	21
Hoofdstuk 6	Spin-offs en start-ups	23
Hoofdstuk 7	Participatie in projecten	25
Tot slot		29

<i>Bijlage 1</i>	<i>Food Valley Conferentie</i>	
<i>Bijlage 2</i>	<i>Food Valley Award 2005</i>	
<i>Bijlage 3</i>	<i>Presentaties en panels</i>	
<i>Bijlage 4</i>	<i>Nieuwe bedrijvigheid in de Food Valley</i>	
<i>Bijlage 5</i>	<i>Stichting Food Valley</i>	

Inleiding

Het Innovatieplatform onder leiding van minister-president Balkenende erkende in 2004 de sector Food & Flowers als één van de speerpunten van het Nederlandse innovatiebeleid. Hier zijn diverse voorstellen voor innovatieprogramma's uit voortgekomen. Bovendien is Oost-Nederland in de nota 'Pieken in de Delta' door het ministerie van Economische Zaken benoemd als één van de 'innovatiepieken' in het land. Dat biedt de mogelijkheid om vanuit een regionale insteek extra impulsen te geven aan diverse initiatieven.

Daarentegen constateren we ook minder positieve ontwikkelingen in het agrifood cluster. De innovatie-investeringen in de food sector zijn tussen 2000 en 2004 met een derde gedaald. En het vak levensmiddelentechnologie is niet meer populair bij de nieuwe lichtingen studenten. De sector zelf is hoe dan ook uiterst dynamisch te noemen; het is een interessante wereld waarin een belangrijke rol is weggelegd voor de Stichting Food Valley die op 23 september 2004 werd opgericht.

Anno 2006 blikken we terug op het eerste 'volledige' jaar van de Stichting Food Valley. Het concept Food Valley staat voor een versterking van de sector door optimaal gebruik te maken van de beschikbare kennisinfrastructuur. In dit samenspel tussen bedrijfsleven, kennisleveranciers en overheden zijn vele partijen betrokken. De *Stichting* Food Valley speelt hierin een belangrijke rol. Onze doelen zijn geformuleerd in het businessplan dat begin 2004 is opgesteld:

1. grotere bekendheid van Food Valley in Nederland en daarbuiten;
2. nieuwe kennisintensieve bedrijven en instellingen in de regio;
3. sterkere kenniscirculatie en een gezonder ondernemersklimaat;
4. een verbetering van de kennisoverdracht aan het midden- en kleinbedrijf (MKB);
5. meer spin-offs en start-ups.

Sinds dat eerste businessplan is onze ambitie alleen maar toegenomen. Wordt in 2004 nog gesproken over de Food Valley als 'een regio van wereldfaam met een unieke positie in Europa op de thema's voedsel, landbouw en gezondheid', inmiddels durven we te stellen dat we erin geslaagd zijn onze ambitie te verwezenlijken als over tien jaar wereldwijd de term Food Valley onmiddellijk met Nederland wordt verbonden. We zijn dan ook in toenemende mate actief voor partijen buiten de regio Gelderland waar Food Valley wortelt. Een aantal bedrijven uit andere streken heeft zich inmiddels aangesloten bij de Food Valley Society. Ook de samenwerking met Syntens wordt uitgebouwd naar nationale schaal. Wij verwachten dat de uitbreiding van ons bedieningsgebied positieve, merkbare effecten zal hebben voor het agrifood cluster in Nederland in het algemeen en in het bijzonder voor de Vallei als de regio waar de food kennis zich concentreert.

Voor een jonge organisatie met uitdagende doelstellingen in een dynamische sector is elke vorm van starheid een zonde; het gaat erom open oog en oor houden voor ontwikkelingen, mogelijkheden te zien en te creëren, kansen te grijpen. Dat doen we dus. De Stichting Food Valley focust bijvoorbeeld niet meer alleen op voedselverwerking, maar ook op activiteiten in de primaire sector en de agribusiness daaromheen, bijvoorbeeld machinebouw in de food. Ook heeft een samenwerking in Triangelverband met Health Valley en het Regionaal Innovatieplatform Twente vorm gekregen, en wel in gezamenlijke bijeenkomsten en de formulering van projectplannen. In het jaarplan 2005 was niet voor niets de verwachting uitgesproken dat het werkgebied van de Stichting Food Valley als jonge organisatie voorlopig nog wel aan verandering onderhevig zou zijn.

Ook vermeldenswaard in deze inleiding is dat na de start van de Stichting Food Valley in september 2004, in een gezamenlijke inspanning met Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland (Oost NV) en de betrokken gemeenten, in 2005 maar liefst 280 extra arbeidsplaatsen zijn gerealiseerd in de regio; een verdubbeling van het resultaat van 2004. In dit jaarbericht leest u er meer over. Zo ook over de andere activiteiten en inspanningen die een gezonde basis hebben gelegd voor verdergaande clusterstimulering, bedrijfsacquisitie en kennisdeling in de agrifood. Opdat het u niet alleen informeert, maar ook inspireert. Zonder inspiratie immers weinig ondernemingszin en helemaal geen innovatie!

Stichting Food Valley
Roger van Hoesel

Directeur

Commitment van partijen

Het probleem van de Nederlandse kenniseconomie is algemeen bekend: we hebben veel kennis, maar die wordt onvoldoende omgezet in klinkende munt. Nederlandse wetenschappers publiceren bijvoorbeeld veelvuldig in internationaal gerenommeerde tijdschriften, maar de vraag is of en door wie die kennis voldoende wordt benut. Zo zijn er binnen het bedrijfsleven klachten te horen over de aansluiting van de ontwikkelde kennis op de marktbehoefte. Dat de zoektocht naar 'vraagsturing' hoge prioriteit heeft, is dan ook niet verwonderlijk.

Financiering van de Stichting Food Valley

Meerdere partijen maken de activiteiten van de Stichting Food Valley mogelijk. In 2005 droegen de WERV-gemeenten (Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal) 106.900 euro bij. Binnen de WERV waren Ede en Wageningen, met ieder een bijdrage van 45.000 euro, de belangrijkste subsidiënten. Wageningen Universiteit en Researchcentrum (Wageningen UR) financierde activiteiten van de Stichting Food Valley met 90.000 euro. Ontwikkelingsmaatschappij Oost Nederland (Oost NV) en Syntens stelden respectievelijk 1 en 0,8 fte aan menskracht beschikbaar. Bovendien ondersteunde Oost NV de Stichting Food Valley met een financiële bijdrage van 20.000 euro. De provincie Gelderland accordeerde activiteiten ondernomen door de Stichting Food Valley ter waarde van 148.000 euro. De provincie Utrecht droeg 12.500 euro bij. De lidmaatschappen van de Food Valley Society tot slot leverden ruim 100.000 euro op.

Food Valley Society

Om te komen tot echte vraagsturing is het zaak dat het bedrijfsleven zich daadwerkelijk committeert; innovatie is immers niet vrijblijvend. Hiertoe is de Food Valley Society in het leven is geroepen. Kennisstad Wageningen, de voorloper van de Stichting Food Valley, organiseerde onder deze vlag bijeenkomsten met dit specifieke thema. In 2005 werd door de Stichting Food Valley de Food Valley Society verder ontwikkeld.

Leden

Om het commitment aan het Food Valley initiatief te onderstrepen, is aan bedrijven gevraagd een financiële bijdrage te leveren. Als tegenprestatie organiseert de Stichting Food Valley onder meer bijeenkomsten voor leden en worden de leden in verschillende communicatie-uitingen vermeld. Eind 2005 hadden zich maar liefst 55 bedrijven aangemeld bij de Food Valley Society.

De leden van de Society zijn actief in de food sector. Het zijn niet alleen voedsel be- en verwerkers, maar ook hun leveranciers. Deze ledenmix is van belang om het cluster te versterken. Wel waken wij ervoor dat er teveel 'algemene' dienstverleners participeren in de Food Valley Society. De bedoeling is immers dat de bedrijven elkaar onderling kunnen inspireren en versterken om te komen tot succesvolle innovaties in de food.

Leden van de Food Valley Society

Actemium Starren	HFC Food Consultancy
Adifo	IsoLife
Agri Information Partners	Isotron Nederland
Alpuro	Keygene
Arbo Unie	Koffiebranderij G.Peeze
Aviko	Koninklijke Buisman
Baltussen conservenfabriek	Nederlands Bakkerij Centrum
Bfactory	Nederlandsch Octrooibureau
BiBiZ	NIZO Food Research
Biopartner Center Wageningen	CP Kelco
BLGG	Numico Research
Catchmabs	Nutreco Holding
Campina	Nutri-akt
Candlesticks FoodIngredients.com	PET-Power
Chainfood	PricewaterhouseCoopers
Chord FPE	Rabobank
Contined	Randstad
De Heus Brokking Koudijs	Rijnvallei
Diva - Digital Value Internet Professionals	Schoonderbeek en PartnersAdvies
DMC - Dutch Meal Components	Shieltronics
DUPP/Den Uijl Ploeg & Partners	Silliker
Friesland Foods	Sodexho Nederland
Fuji Photo Film	Struik Foods Europe
Givaudan Nederland	Suiker Unie
Grolsche Bierbrouwerij	Uniq
H.J. Heinz	Vertis
Herbalife International Netherlands	Well Design BV
Hero Nederland	

Inhoudelijke thema's

Op verzoek van de leden is er tijdens bedrijfsbezoeken niet alleen aandacht voor de 'factory tour' en het netwerken, maar is er ook mogelijkheid om inhoudelijke thema's aan te snijden. Zo stond tijdens de bijeenkomst bij DSM Food Specialties in Delft het thema 'HRM-vraagstukken in een researchomgeving' op het programma.

Bij het bezoek aan koffiebranderij Peeze in Arnhem gaf Alexandra Boelrijk van NIZO Food Research een uiteenzetting over hoe geurstoffen de smaakbeleving van koffie bepalen.

Daarnaast was de Food Valley Society te gast bij food gigant Heinz in Elst en bij Isotron in Ede, een internationaal opererend bedrijf dat door middel van doorstralingstechnieken onder meer

decontaminatie van voedingsmiddelen aanbiedt. Bovendien trad de Stichting Food Valley zelf als gastheer op tijdens de kerstbijeenkomst van het Business Café in Hotel de Wereld. Eén keer per jaar organiseert de Stichting Food Valley tevens een gezamenlijk bezoek aan een interessante beurs in Europa; in 2005 was dat de Anuga in Keulen.

Verpakte koffie in het magazijn van Peeze

Op bezoek bij DSM

Input

Het nut van de Food Valley Society gaat veel verder dan het faciliteren van netwerkbijeenkomsten. De leden zijn bij uitstek in staat om de Stichting Food Valley te voeden met onderwerpen die voor hen van belang zijn, onderwerpen waarmee soms – al dan niet sectorbreed - wordt geworsteld. De input van de leden heeft in 2005 tot tal van activiteiten geleid. Hoe deze hebben bijgedragen aan de geformuleerde doelen wordt in dit jaarbericht nader besproken.

Opening van het nieuwe kantoor

De Stichting Food Valley betrok in 2005 een nieuwe kantoorlocatie. De overweging om op zoek te gaan naar een nieuwe locatie was enerzijds de behoefte aan adequate en ruimere werk- en vergaderfaciliteiten, anderzijds bestond de wens om nog meer in de nabijheid van de bedrijven te werken.

Op donderdag 27 oktober opende Clemens Cornielje, Commissaris van de Koningin in Gelderland, het kantoor van de Stichting Food Valley. Op symbolische wijze opende hij de weg naar innovatieve en eerlijke voedingsproducten, vormgegeven door middel van een assortiment artistiek gebakken brood van broodkunstenaar Martin Bootsman. Hiermee verklaarde hij de nieuwe werkplaats van de Stichting Food Valley aan het Agro Business Park 10 in Wageningen officieel voor geopend. Bij de bijeenkomst waren tal van Food Valley Societyleden, vertegenwoordigers van het provinciaal en lokaal bestuur alsmede de kennisinstellingen aanwezig.

Bekendheid met Food Valley

Bekendheid met het begrip Food Valley is van eminent belang. Wil de Stichting Food Valley haar rol als ´innovatiemotor´ naar behoren kunnen vervullen, is het zaak dat bedrijven en onderzoekers ons gemakkelijk weten te vinden. Een goede bekendheid met de bedrijvigheid en vestigingscondities in de regio Food Valley is bovendien voor potentiële investeerders, en dus voor het aantrekken van extra bedrijvigheid naar het kloppend hart van de Food Valley, essentieel. We ondernemen dan ook veel activiteiten om de bekendheid van Food Valley op het gewenste peil te brengen.

Food Valley Conferentie

De Food Valley Conferentie is nu al uitgegroeid tot hét jaarlijkse evenement van de Stichting Food Valley. Het is een belangrijke bijeenkomst voor vertegenwoordigers uit de sector. De Conferentie biedt een mix van ´inhoud´ op het terrein van food innovatie én biedt bij uitstek de mogelijkheid om anderen uit het veld te ontmoeten. Het thema van de Food Valley Conferentie 2005 was ´The Taste of the Future´; een keur aan gerenommeerde sprekers werd uitgedaagd om zich een beeld te vormen van de wijze waarop de wereld er volgens hen over 25 jaar uit zal zien en om aan te geven wat dat betekent voor hun organisatie (zie bijlage 1). De gekozen opzet had tot doel inspiratie te bieden aan andere ondernemers.

Een nieuw element was de zogenoemde ´Innovatieproeverij´, waarbij innovatieve bedrijven gedurende de middag lieten zien hoe zij met de toekomst van de food bezig zijn. Door de gehele opzet van de proeverij werden contacten met deze en andere bedrijven snel gelegd.

Netwerken tijdens de Conferentie

De innovatieproeverij

Meer bedrijfsleven

Ruim 380 personen namen deel aan de Conferentie. Meer dan de helft van de deelnemers kwam uit het bedrijfsleven, een stijging ten opzichte van de voorgaande jaren. De doelstelling om in 2005 meer ondernemers uit het MKB naar de Conferentie te trekken, werd gehaald. Circa 36% van de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven was afkomstig uit het MKB.

Samenstelling deelnemers Conferentie

Totaal aantal deelnemers	381	100%
Bedrijfsleven	210	55%
Overheid	48	13%
Onderzoek/onderwijs	47	12%
Intermediair	64	17%
Pers	12	3%

Food Valley Award

Belangrijk afsluitend onderdeel van de Conferentie was de uitreiking van de Food Valley Award, die (onder deze naam) voor de tweede keer werd uitgereikt. De prijs is erop gericht om 'de innovatiekracht van de voedings(gerelateerde) industrie te stimuleren door middel van het belonen van veelbelovende nieuwe initiatieven, die tevens invulling geven aan het gedachtegoed van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en hierdoor als voorbeeld kunnen fungeren voor anderen'. De organisatie lag voor het eerst bij de Stichting Food Valley om de aansluiting van de uitreiking bij de rest van het programma te waarborgen én om een en ander zo efficiënt mogelijk te organiseren.

Voor de Award waren drie inzendingen genomineerd: Campina Valess B.V., het Consortium Glastuinbouw met Toekomstwaarde en OMVE Nederlands B.V. De jury riep Campina Valess B.V., als ontwikkelaar van een vleesalternatief, uit tot winnaar van de Food Valley Award 2005 (zie bijlage 2 voor een samenvatting van de genomineerde inzendingen).

De prijs voor de winnaar bestond uit een kunstwerk, een certificaat en een waardecheque voor een dagcongres ter waarde van 5.000 euro, geschonken door de Reehorst te Ede. Verder mag Campina het logo 'Winner Food Valley Award '05' voeren. De prijzen werden overhandigd door de heer G. Mik, gedeputeerde van de provincie Utrecht.

De heer Köllmann van Campina (rechts) ontvangt uit handen van de heer Mik de prijzen

Het kunstwerk van Olav Slingerland

Positieve waardering

De bezoekers waardeerden de Conferentie positief. Zij zijn per e-mail benaderd om hun mening over de verschillende onderdelen te geven. Met een gemiddelde overall score van een 8 kan de Food Valley Conferentie 2005 zonder meer als geslaagd worden bestempeld.

Reacties van de Conferentie deelnemers

'Een geslaagde dag met prima sprekers.'

'Het lopend eten is beter dan het zittend dineren van de eerste keer, je spreekt zo meer mensen.'

'Prima programma! Sluit goed aan bij de belevingswereld van het bedrijfsleven. Goede sprekers!'

'Veel leuker programma dan vorig jaar, aansprekend thema.'

'Prima catering in het licht van het thema, locatie ook naar wens waarbij een stukje netwerken van groot belang blijft voor mij. Dit event moet elk jaar in deze vorm terug komen, ben enthousiast hierover.'

'Leuk georganiseerd, goed opgezet, goede sprekers, interessante onderwerpen.'

Free publicity

Genoemd worden in de media verhoogt de naamsbekendheid enorm. De Food Valley Conferentie genereert een piek in publiciteit. Toch zien we dat ook in andere periodes van het jaar Food Valley regelmatig in het nieuws verschijnt. Hoewel het uiteraard onmogelijk is om alle vermeldingen in de media exact bij te houden, kunnen we wel een redelijk beeld geven.

Gedrukte media waarin aandacht was voor Food Valley

Agrarisch Dagblad	New Food
De Gelderlander	Nieuwe Groene Carrière
De Stad Wageningen	Ondernemersbelang
Elsevier	Stad in Bedrijf
Elsevier Voedingsmiddelen Industrie Nieuws	Telegraaf
Food & Beverage	Vallei Business
Fruitteelt	Veluwepost
Intermediair	VMT
Kamerkrant	Wageningen Journaal
Leeuwarder Courant	Zuivelzicht
Link Magazine	

Wat opvalt, is dat Food Valley in de belangstelling stond van een mix van media: regionale en (inter)nationale bladen, met zowel een algemene als een vakmatige oriëntatie. Deze spreiding sluit goed aan bij de verschillende stakeholders met wie de Stichting Food Valley van doen heeft. Daarnaast mocht de Stichting Food Valley zich ook heugen in de aandacht van nationale en regionale radio (Radio 1 en Radio Gelderland).

Food Valley portal

Op 10 maart 2005 werd de nieuwe website van de Stichting Food Valley gelanceerd: www.foodvalley.nl. Op de homepage zijn dagelijks actuele nieuwsberichten te lezen over ontwikkelingen in de voedingsindustrie, over relevante resultaten uit wetenschap en technologie en uiteraard over activiteiten en gebeurtenissen die zich in de Food Valley afspelen en aankondigingen hiervan. Ook zijn de logo's van de leden en de founders te vinden op de openingspagina.

De belangrijkste activiteiten van de Stichting Food Valley zijn in diverse rubrieken ondergebracht. Zo is er de 'Innovation Link' waar MKB-ondernemers hun vragen kunnen stellen. Of de rubriek 'Ondernemen in de Food Valley' waar bedrijven en organisaties die zich willen vestigen in de Food Valley of anderszins werkrelaties willen aanknopen, terecht kunnen. In de afdeling 'Themaclusters' is te zien hoe bedrijven en kennisinstellingen kansrijke thema's (gaan) vertalen in innovatietrajecten. In de rubriek 'Food Valley Society' zijn de bedrijven te vinden die zich inmiddels aan het initiatief hebben verbonden; een indrukwekkend rijtje.

De website heeft het karakter van een portal. Dit betekent dat er ook andere, aan Food Valley gerelateerde initiatieven via de site zijn te communiceren. Zo werd in de rubriek 'Competence for Food' aandacht besteed aan initiatieven die zijn gericht op een optimale aansluiting van vraag en aanbod van arbeid in de food sector. Hier werkt Food Valley samen met diverse bedrijven (waaronder Nutri-akt en Yacht) en opleidingsinstellingen (onder meer Wageningen UR en Technocentrum de Vallei).

Internationaal webbezoek

De website wordt goed bezocht. Sinds de lancering werd de site in 2005 circa 41.000 maal geraadpleegd; een gemiddelde van circa 138 bezoeken per dag. In totaal werden 112.000 pagina's

bekeken. Een analyse van het kijkgedrag laat zien dat de diverse rubrieken aan een behoefte voldoen.

Een derde deel van alle bezoekers was afkomstig uit een organisatie met een '.com'-extensie. Deze worden doorgaans gebruikt door grotere, internationaal georiënteerde bedrijven, die zich in binnen- en buitenland bevinden. Eenzelfde aandeel namen organisaties met een '.nl' -extensie voor hun rekening.

Opvallend was de wijde belangstelling uit het buitenland (bovenop de bedrijven met een .com extensie). Deze varieerde van bezoekers uit nabijgelegen landen als België (519x), Duitsland ((121x) en het Verenigd Koninkrijk (70x) tot landen op wat grotere afstand, zoals Singapore (46x), Canada (33x), Maleisië (19x) en Nieuw Zeeland (13x).

Bezoekers Food Valley

Een belangrijke graadmeter voor de interesse in Food Valley vormen ook de fysieke bezoeken van geïnteresseerden. In de meeste gevallen lag de organisatie daarvan bij de Stichting Food Valley; soms werd een bezoek voorbereid door een andere partij.

VTN bestuur/The Greenery visiteert Food Valley

The Greenery is één van de grootste internationaal opererende AGF-concerns (aardappelen, groenten en fruit) in Europa. De coöperatie VoedingsTuinbouw Nederland (VTN) vertegenwoordigt zo'n tweeduizend telers. Bij The Greenery zelf zijn ca. 1.800 personen werkzaam.

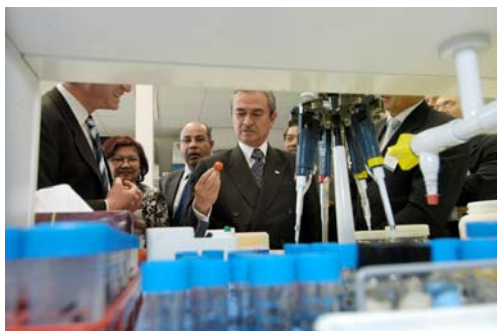
Hoewel er al veel werkrelaties bestaan tussen instanties in de Food Valley en The Greenery had het VTN-bestuur behoefte aan een hernieuwde kennismaking. Op 22 november ontvingen Theo Meijer en Roger van Hoesel, respectievelijk bestuursvoorzitter en directeur van de Stichting Food Valley, het bestuur in het eigen kantoor te Wageningen. Na een introductie over het concept Food Valley zette Toine Timmermans, directeur Strategie & Commercie van Agrotechnology & Food Innovations (A&F) uiteen welke voor The Greenery interessante projecten A&F heeft uitgevoerd. Daarna volgde een bezoek aan biotechbedrijf Keygene. CEO Arjen van Tunen vertelde over de nieuwste ontwikkelingen rond zaadveredeling, waarna Marc van Haren (manager business development) de bezoekers rondleidde door de labfaciliteiten van Keygene. Tijdens de lunch vond een ontmoeting plaats met Martin Kropff, onlangs benoemd tot rector magnificus van Wageningen universiteit.

Het middagprogramma startte in het hoofdgebouw van A&F met een presentatie over het 'Bedrijfsrestaurant van de Toekomst' en de mogelijkheden die het de AGF-wereld biedt.

Aansluitend werd een rondleiding door de labfaciliteiten ter plaatse verzorgd. Tot slot bezocht de groep Olaf van Kooten, hoogleraar tuinbouwproductieketens. Van Kooten zette uiteen hoe de laatste inzichten uit zijn onderzoek kunnen bijdragen aan het realiseren van meer toegevoegde waarde in de tuinbouwketens.

Al met al een prachtige manier van kennisoverdracht en netwerkuitbreiding die in de toekomst zeker zal bijdragen aan het succes van The Greenery.

De belangstelling voor Food Valley vanuit het buitenland is groot, met name uit Azië. In veel landen in Azië worden food en biotechnologie gezien als belangrijke sectoren voor de toekomst. Soms is men concreet op zoek naar samenwerkingsverbanden met partners in de Food Valley. Andere keren zijn bezoekers vooral geïnteresseerd in het concept Food Valley.

De premier van Maleisië bij Plant Research International

Een selectie van partijen die in 2005 Food Valley bezochten

<i>Datum</i>	<i>Bezoek</i>
25 februari	Landbouwrapad Londen
20 april	Delegatie Singapore o.l.v. Minister van Staat
6 mei	Scottish Enterprise
19 mei	Delegatie Maleisië
23 mei	NFIA vertegenwoordigers Londen en New York
10 juni	Osaka bezoek
13 juni	Food Processing Initiative (FPI) Duitsland
14 juni	VNO NCW o.l.v. dhr. Bernard Wientjes
17 juni	Delegatie Maleisië o.l.v. premier
20 juni	Minister van Agriculture & Bio based Industry Maleisië
24 juni	Vertegenwoordigers Nusajaya (Maleisië)
27 juni	Delegatie Slovenië o.l.v. ambassadeur
12 september	Fuji Life Sciences Europe en Japan
19 september	Senter Novem / Eureka
26 september	INRA Frankrijk
27 september	Universiteit Nieuw Zeeland
27 september	Russische delegatie van adviseurs en journalisten
4 november	Netherlands Foreign Investment Agency
15 november	Schaduwminister, voorzitter kamercommissie Landbouw, Tsjechië
16 november	Industrial Research Assistance Program van de National Research Council Canada
22 november	VTN bestuur / The Greenery
28 november	Flanders Food

Spreekbeurten en presentaties

Naast het ontvangen van delegaties was de Stichting Food Valley in 2005 met grote regelmaat actief met het geven van presentaties over Food Valley bij andere gelegenheden. In bijlage 3 treft u een overzicht hiervan aan. De Stichting Food Valley was op 4 juni bovendien met een stand present op het 'Foodzival' in Wageningen, een bijeenkomst in de Wageningse binnenstad in het teken van food, gezondheid en genieten. Ook op het Nationaal Innovatie Event in Maarsssen op 7 december ontbrak de Stichting Food Valley niet.

Nieuwe bedrijvigheid

Een belangrijke opdracht van de Stichting Food Valley is om gezamenlijk met Oost NV en de betrokken gemeenten, nieuwe bedrijvigheid naar de regio te halen. Duidelijk is te zien dat na de start van de Stichting Food Valley in september 2004, de acquisitieresultaten in 2005 meer dan verdubbeld zijn. In totaal werden er vijftien projecten positief afgerond die resulteerden in circa 280 extra arbeidsplaatsen. Een grote meerderheid hiervan is in de zogenoemde WERV-gemeenten (Wageningen, Ede, Rhenen, Veenendaal) terechtgekomen. In bijlage 4 is de nieuwe bedrijvigheid nader gespecificeerd.

Nieuwe bedrijvigheid in de Food Valley

	2004	2005	<i>totaal</i>
Aantal gerealiseerde projecten	4	15	19
Arbeidsplaatsen totaal	61	282	343
Arbeidsplaatsen WERV	40	234	274

Programma tot 2008

De positieve resultaten zijn mede te danken aan de groeiende naamsbekendheid van Food Valley en de aantrekkingskracht die hiermee gepaard gaat. Met de betrokken accountmanagers van de WERV-gemeenten, Biopartner Center Wageningen en Oost NV is een acquisitieteam opgezet dat op regelmatige basis bij elkaar komt om de projecten te bespreken, de projectteams samen te stellen en de projecten uit te werken. Deze gecombineerde aanpak vergroot de effectiviteit waarmee potentiële investeerders in de regio worden benaderd. Gezamenlijk is er een acquisitieprogramma opgesteld voor de periode tot 2008.

DMV International

Eind 2005 vestigde DMV International, een divisie van Campina, een nieuw, hypermodern innovatiecentrum in Wageningen. Als innovatieve producent van ingrediënten voor de voedingsindustrie en voor de farmasector past deze onderneming heel goed in de Food Valley. Het innovatiecentrum van DMV is gehuisvest in een nieuwe vleugel van het Biopartner Center Wageningen. Het innovatiecentrum bundelt activiteiten op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en marketing. DMV International heeft er bewust voor gekozen haar nieuwe innovatiecentrum voor voeding & gezondheid in het hart van de Food Valley te vestigen; men wil optimaal gebruik maken van de sterke concentratie van kennis van partijen (zowel Wageningen UR als anderen) waarmee men samenwerkt.

Internationale acquisitie

Voor de internationale acquisitie is de samenwerking met CBIN (Commissariaat Buitenlandse Investerings in Nederland) van groot belang. Dit onderdeel van het ministerie van Economische

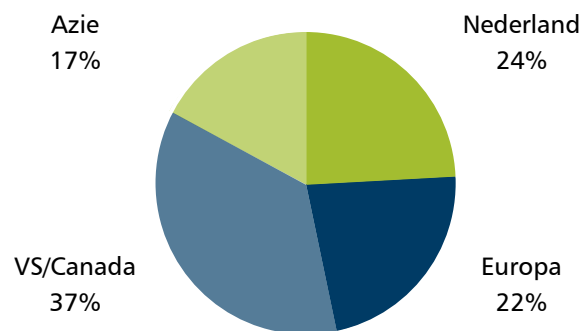
Zaken heeft onder andere kantoren in New York, Chicago, Atlanta, Boston, San Mateo, Londen, Tokyo, Osaka, Shanghai, Hong Kong, Taipei en Seoul. Vanuit deze vestigingen worden ondernemingen getraceerd die mogelijk in Nederland zullen investeren. Met het CBIN zijn speciale afspraken gemaakt in het teken van buitenlandse acquisitie. Zo wordt vanuit het kantoor Chicago een pilot opgezet om specifiek Food Valley onder de aandacht van potentiële Amerikaanse investeerders te brengen.

In het teken van de samenwerking met CBIN hebben bovendien alle area-managers van de kantoren in het buitenland en medewerkers van het hoofdkantoor in Den Haag een bezoek gebracht aan NIZO Food Research en hebben zij kennisgemaakt met de Stichting Food Valley.

Positieve trend

Natuurlijk is niet alleen het aantal daadwerkelijke organisatievestigingen van belang. Ook de vooruitzichten voor de toekomst moeten in ogenschouw worden genomen. En in die zin is tevens een positieve trend waarneembaar. Het aantal onderhanden zijnde projecten van Oost NV in de food sector is ten opzichte van 2004 verdrievoudigd. In 2004 ging het om 21 projecten, in 2005 tellen we er 63. De herkomst van de projecten is tamelijk evenredig verdeeld, getuige onderstaand overzicht.

Onderhanden zijnde projecten in de Food Valley in 2005 verdeeld naar herkomst (totaal 63 projecten)

Beursbezoeken

In juni werd de Bio 2005 in Philadelphia (Verenigde Staten) bezocht, met 20.000 geregistreerde bezoekers één van de grootste bio-beurzen in de wereld. Op dit jaarlijks terugkerende evenement hebben wij dit keer samen met het ministerie van Economische Zaken, de Nederlandse ambassade in Washington en het CBIN een seminar ingevuld. Met succes: het werd door meer dan 400 mensen bezocht en is door de bezoekers zeer positief ontvangen.

Samen met het voedselveiligheidsinstituut Rikilt en Keygene zijn op deze beurs bovendien potentiële partners en investeerders bezocht. Met een aantal van hen vinden momenteel gesprekken plaats over eventuele vestiging in de Food Valley en samenwerking met de Stichting Food Valley.

Themabijeenkomsten

Om te komen tot nieuwe innovatietrajecten is het zaak om rond specifieke thema's bijeenkomsten te organiseren waar ideeën worden uitgewisseld en potentiële partners elkaar ontmoeten. Bij voorkeur doet de Stichting Food Valley dit met andere partners om versnippering van initiatieven te voorkomen en optimaal gebruik te maken van de sterke punten van de diverse partijen. Deze bijeenkomsten staan, in tegenstelling tot de Food Valley Society meetings, in beginsel open voor iedereen. In 2005 werden er vijf innovatiebijeenkomsten georganiseerd. Deze zijn gehouden omdat bij de Stichting Food Valley betrokken partijen hebben aangegeven de respectievelijke thema's 'op de agenda te willen zetten'. Of en in welke vorm dergelijke initiatieven vervolg krijgen, hangt volledig af van de wens die hiertoe bestaat.

Voeding en gezondheid

Rond het thema 'voeding en gezondheid' vond de workshop Gelderland Gezonder plaats, een gezamenlijk initiatief van de Stichting Food Valley en Health Valley. Circa 25 vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, de wetenschap en de zorg bespraken de activiteiten die men onderneemt in het kader van food & health. Dit om kansen voor samenwerking en innovaties op te sporen. Tijdens de bijeenkomst bleek er behoefte te bestaan om projecten en partijen te bundelen en een gezamenlijke strategie te formuleren. Momenteel wordt geïnventariseerd waar mogelijk samenwerking kan worden geïnitieerd en wat eventueel de rol van de Stichting Food (en Health) Valley hierin kan zijn.

Biobased Business

'Biobased business' was het thema voor een eerste bijeenkomst samen met de Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststofindustrie, Argrotechnology & Food Innovations (Wageningen UR), de Stichting Agro Keten Kennis, Syntens, de Belangenvereniging van producenten van en handelaren in composteerbare producten (BCPN) en het Platform Hernieuwbare Grondstoffen. Belangrijkste doel van deze bijeenkomst was om aan de hand van praktijkcases de knelpunten en uitdagingen te benoemen. Deze inventarisatie stimuleerde de toehoorders om (gezamenlijk) met biobased-toepassingen aan de slag te gaan. Gezien de hoge opkomst (137 deelnemers) kan van een succes worden gesproken. In het voorjaar van 2006 vindt een vervolgssessie plaats.

Food and the Factory

Nederland beschikt niet enkel over een internationaal gerenommeerde food sector. Ook de hieraan gelieerde machinebouw kent spelers van wereldformaat. Vanuit beide sectoren bestaat behoefte om na te gaan in hoeverre er mogelijkheden zijn om te komen tot gezamenlijke innovatie-initiatieven. Vandaar dat in samenwerking met Oost NV, de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM) en NV Investeringsbank LIOF een 'Food and the Factory'-bijeenkomst werd georganiseerd. Aan deze bijeenkomst namen in totaal zo'n 55 vertegenwoordigers uit het food bedrijfsleven en de machinebouw deel. De deelnemers waren afkomstig uit Zuidoost- en Oost-Nederland. De intentie is om ook in andere regio's dergelijke bijeenkomsten te organiseren.

Human capital in de Food Valley

De innovatienoodzaak van bedrijven vraagt om input van medewerkers. Een constante stroom van nieuwe ideeën betekent dat een 'gezonde' beweging op de arbeidsmarkt van belang is. Met andere woorden: een succesvol Food Valley heeft behoefte aan voldoende 'human capital'. Meer carrièreperspectieven in Food Valley leidt tot meer bedrijvigheid en voorkomt dat talenten de sector verlaten en elders emplooi zoeken. Tijdens een bijeenkomst waaraan zowel 'vragende' food bedrijven als gespecialiseerde HRM-organisaties (Yacht en Nutri-Akt) en Wageningen Business School en Wageningen UR deelnamen, is besloten om dit aandachtsgebied van Food Valley verder uit te bouwen. Een werkgroep ontwikkelt momenteel een concreet plan van aanpak. Bovendien zullen relevante ontwikkelingen in 2006 op een toegankelijke manier via de website van Food Valley aandacht krijgen.

Food Valley Logistics

Een 'ruraal park' waar de consument zijn verse voedselproducten direct bij de producent uit de regio koopt. Nederland heeft naar verwachting ruimte voor een stuk of vijf van dit soort parken. Douanekeuringen verplaatsen van de havens naar productielocaties in het achterland, Barneveld bijvoorbeeld. En kaasproducenten die hun transporten naar afnemers in het buitenland willen combineren. Het zijn slechts enkele van de vele ideeën die ondernemers en onderzoekers presenteerden tijdens de workshop Food Valley Logistics. Circa honderd belangstellende ondernemers bezochten de workshop, voornamelijk afkomstig uit transport en logistiek. De workshop was een initiatief van Oost NV, die samen met de Stichting Food Valley bedrijven en kennisinstellingen en bedrijven uit de food sector bij elkaar wilde brengen. Doel: meer kennisintensieve bedrijvigheid. Slimmer omgaan met transport en logistiek is onderdeel van veel van de ideeën die inmiddels vanuit het programma worden ondersteund.

Biobased business: een mogelijke toepassing ...

Food and the Factory

Innovation Link

Kennisversterking van het MKB

Eén van de initiatieven van het eerste uur dat (in nauw overleg met innovatieve food ondernemers en –kennisleveranciers) onder de paraplu van de Stichting Food Valley is ontwikkeld, is de Innovation Link die zeker na de zomer van 2004 inhoud heeft gekregen. Inmiddels vinden steeds meer ondernemers die een marktkans in de food sector willen grijpen en daar kennis voor zoeken, hun weg naar de Food Valley Innovation Link. Zij nemen rechtstreeks contact op met de Stichting Food Valley of leggen contact via de website. Bovendien maken de adviseurs van Syntens die in het land actief zijn in de food sector in toenemende mate gebruik van de Innovation Link. Ook wordt steeds vaker bij matchmaking-evenementen de ondersteuning van de Innovation Link gevraagd. Kennisleveranciers benutten de Innovation Link bovendien steeds meer om op enigerlei wijze kennis te etaleren. Er kan dan ook rustig gesproken worden van een succesvolle en bruikbare tool voor kennisuitwisseling tussen MKB en kennisinstellingen.

Vuurtorenwachters

De Food Valley Innovation Link functioneert dankzij het kennisvangnet van ‘vuurtorenwachters’ waarin elke relevante food kennisinstelling is vertegenwoordigd met een medewerker die niet alleen de taal van de ondernemer spreekt, maar ook perfect op de hoogte is van het kennisaanbod van zijn instelling. Deze vuurtorenwachters koppelen binnen enkele werkdagen de vraag van een ondernemer aan de persoon met de juiste expertise. Deelname aan het kennisvangnet is voorbehouden aan vertegenwoordigers van (unieke) food gerelateerde onderzoeks- en onderwijsinstellingen. Het vangnet is niet beperkt tot de huidige instellingen. Doel is immers om een food ondernemer met een vraag te matchen met het beste antwoord. Het is duidelijk dat de lijst met vuurtorenwachters in het komende jaar zal worden uitgebreid.

Formele status

Het genoemde kennisvangnet functioneerde al snel na het besluit om de Innovation Link op te richten. Toen de Food Valley Innovation Link bestaansrecht bleek te hebben, verdiende de informele ondersteuning vanuit de kennisinstellingen een formelere status. Daarnaast bleek de samenwerking in de Innovation Link tussen de Stichting Food Valley en Syntens dermate veelbelovend en vol toekomstmogelijkheden dat binnen beide organisaties ook de behoefte bestond om de onderlinge banden verder aan te halen. Reden om op 7 juni 2005 in Hotel De Wereld in Wageningen twee formele handelingen te verrichten:

- de vuurtorenwachters ondertekenden elk een document door middel waarvan ze aangeven dat hun instellingen zich met hun kennisaanbod achter de Food Valley Innovation Link scharen en dat de Innovation Link via de betreffende vuurtorenwachter direct toegang heeft tot de juiste kennisdragers binnen die instellingen; en
- de Stichting Food Valley en Syntens, beide vertegenwoordigd door hun bestuurvoorzitters (resp. Theo Meijer en Jan Terlouw) en directeuren (resp. Roger van Hoesel en Herman Hovestad) ondertekenden een convenant waarin zij afspreken intensief samen te werken in hun gezamenlijke ambitie om bedrijven in het Nederlandse agrifood cluster aan te zetten tot succesvol innoveren en hun innovatievermogen te vergroten.

De ondertekening van het convenant

Vuurtorenwachtters kennisvangnet 2005 uit:

Aequor
DSM Research
Groenhorstcollege
HAS Den Bosch
Hogeschool Larenstein
Nederlands Bakkerij Centrum (NBC)
NIZO food research
TNO Kwaliteit van Leven
Van Hall Instituut
WUR: AFSG, Plant, Dier.

Te verbeteren

Eind 2005 waren er in totaal maar liefst 93 vragen aan de Food Valley Innovation Link voorgelegd. Tot nu toe is elke vraagsteller via de Innovation Link gekoppeld aan één of meerdere kennisleveranciers, waarna er al dan niet een succesvol innovatietraject volgde. Overigens zijn er nog wel verbeteringen van de Innovation Link mogelijk. Met name op het gebied van terugkoppeling naar de kennisinstellingen, opvolging van wat er daadwerkelijk ná de match gebeurt, inventarisatie van de bedragen die met innovatie gepaard gaan en de verwerving van stimuleringsgelden.

SanoRice uit Veenendaal

Een voorbeeld van een vraag die bij de Food Valley Innovation Link terecht kwam is die van SanoRice, een bedrijf uit Veenendaal. SanoRice produceert rijstwafels in alle denkbare varianten volgens een proces van poffen. Toen de unieke marktkans ontstond om Japanse rijstzoutjes te produceren, was SanoRice echter niet vertrouwd met het extrusieproces waarmee dergelijke zoutjes worden gemaakt. Een haalbaarheidsonderzoek moest onderbouwen dat investeren in de techniek van extrusie verantwoord is. De Innovation Link kreeg de vraag welke organisaties een dergelijk haalbaarheidsonderzoek voor SanoRice zouden kunnen uitvoeren. De Innovation Link voorzag in het overzicht van instellingen die aangeven zo'n onderzoek te kunnen doen. SanoRice gunde haar opdracht aan het toenmalige Agrotechnology and Food Innovations (A&F), die het onderzoek naar volle tevredenheid van SanoRice uitvoerde. Meer voorbeelden zijn te vinden op onze website www.foodvalley.nl, waar cases worden gepubliceerd zodra de ondernemers daarvoor toestemming verlenen.

Spin-offs en start-ups

Het ontstaan van nieuwe bedrijven is van groot belang voor de dynamiek en innovatie in iedere economie. Zo ook voor de food sector. Om versnippering van initiatieven op dit vlak te voorkomen, is gekozen voor nauwe samenwerking met onze partners. In 2005 is daarom het zogenoemde Food Valley Consortium opgericht, waarin Wageningen UR (Wageningen Universiteit, Stichting DLO, Van Hall Larenstein Hogescholen), Oost NV, Biopartner Center Wageningen en uiteraard de Stichting Food Valley participeren.

Het consortium stelt zich ten doel de kennis op het gebied van agrifood en life-sciences verder te ontwikkelen, te toetsen en vooral tot waarde te brengen. Dit doen zij door kansrijke zakelijke initiatieven (business opportunities) op te sporen en deze met een gericht beleid op het gebied van octrooiën (intellectual property) en met een gericht proces van business development te begeleiden naar een succesvolle start als bedrijf. Het consortium verwacht jaarlijks ongeveer vijftig zakelijke ideeën te traceren, waaruit na een kritisch selectieproces ongeveer vijf nieuwe bedrijven met groeipotentie ontstaan. De toekenning van de middelen vond plaats in het najaar van 2005; aan het einde van dat jaar hadden reeds intakegesprekken plaatsgevonden met vijf aankomende starters.

Trekker van dit initiatief is Wageningen Business Generator (WBG), een dochteronderneming van Wageningen UR. Begin 2006 zal het projectplan en de rolverdeling binnen het consortium nader worden uitgewerkt.

TechnoPartner SKE

Staatssecretaris Van Gennip van Economische Zaken heeft in Den Haag in 2005 het TechnoPartner SKE-Certificaat uitgereikt aan het Food Valley Consortium. Het Food Valley Consortium is de tweede gehonoreerde aanvraag in het kader van het Subsidieprogramma KennisExploitatie (SKE) in Nederland. Het SKE stelt samenwerkingsverbanden van kennisinstellingen en bedrijfsleven in staat om technostarters te helpen met de start van hun bedrijf. Het Food Valley Consortium krijgt ruim 2 miljoen euro, de helft van de totale projectkosten die 4,55 miljoen euro bedragen, van Economische Zaken om jonge starters in de agrifood en life sciences te helpen. Een kwart van de cofinanciering is afkomstig van Oost NV, de overige cofinanciering van consortiumpartners en participerende bedrijven. De Stichting Food Valley zal niet alleen nieuwe ideeën opsporen, maar de transformatie van idee tot nieuw, succesvol bedrijf begeleiden met behulp van een actieve inzet van haar eigen bedrijevnetwerk.

Participatie in projecten

Uiteraard willen we zoveel mogelijk veelbelovende innovatieprojecten tot stand brengen die uiteindelijk leiden tot meer concurrentiekracht van de Nederlandse food sector. Er zijn vele wegen die tot concrete innovaties kunnen leiden. De Stichting Food Valley probeert hier op verschillende manieren aan bij te dragen. Veel inspanningen zijn gericht op het organiseren van ontmoetingen tussen bedrijven en kennisinstellingen. In andere gevallen blijft de Stichting Food Valley ook na de matching echter betrokken bij een innovatietraject. Wij participeren in nationale en Europese projecten.

Verpakking van levensmiddelen

Zo is de Stichting Food Valley, samen met het programma 'Process-It' van de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM), de initiatiefnemer van het project 'Directe bedrukking'. De toenemende diversificatie van het productenpallet en de verkorting van de levenscyclus van producten cq. marketingconcepten maken dat er steeds hogere eisen worden gesteld aan de productinformatie op de verpakking. Deze moet volledig, up-to-date en gedetailleerd zijn. De verpakking van levensmiddelen wordt normaliter voorzien van bedrukte etiketten of kripsleeves. Deze etiketten en sleeves worden vooraf, vaak door derden, gedrukt. Na het aanbrengen van de etiketten op de verpakking wordt in-line, met behulp van ink-jet of laser printing, een lotnummer en een houdbaarheidsdatum toegevoegd. In dit project wordt nagegaan wat de mogelijkheden zijn om alle tekst en beeldinformatie direct op de verpakking (fles of pot) aan te brengen. Het proces vindt plaats op de plek waar momenteel de etiketten/sleeves op de verpakking worden aangebracht, dus in-line met het afvullen van de producten.

Een consortium van food producenten en potentiële technologieleveranciers participeert samen met Agrotechnology & Food Innovations (onderdeel van Wageningen UR) in dit project. Zij gaan na welke ontwikkelingsstappen nodig zijn voordat de huidige beschikbare technologieën in staat zijn te voldoen aan eisen betreffende resolutie, lijnsnelheid, verpakkingsdimensies, etc. Mogelijk kunnen betere resultaten sneller worden gerealiseerd door gebruik te maken van andere (nieuwe) principes. De huidige fase wordt gefinancierd door de deelnemende bedrijven, de provincie Gelderland en de BOM.

Het project kwam tot stand doordat één van de leden van de Food Valley Society aangaf er in geïnteresseerd te zijn om dit thema samen met andere ondernemingen op te pakken. De Stichting Food Valley heeft vervolgens, samen met de BOM, andere partijen benaderd. Resultaat: het huidige project. Gedurende het project participeert de Stichting Food Valley in de stuurgroep.

Melk op Maat

Het project 'Melk op Maat' richt zich op de vraag hoe de variatie in melksamenstelling op een effectieve manier kan worden aangewend om meer toegevoegde waarde te realiseren voor de zuivelketen. Welke alternatieven zijn het meest kansrijk en wat zijn de economische gevolgen daarvan?

Door genomics-technologie ontstaan binnen afzienbare tijd mogelijkheden om de genetische variatie in de melkwaliteit effectief te benutten in de rundveeverbetering. Met andere woorden: koeien fokken die melk geven waar goede stoffen in zitten.

Het project gaat uit van een vraaggestuurde benadering; de vraag vanuit de zuivelproductieketen en natuurlijk de consument die melk drinkt.

Door de verbeterde methode, de verbeterde samenwerking en het verbeterde product wordt de concurrentiepositie van Nederland als zuivelland verder versterkt en worden innovaties versneld. Ook stimuleert het project de strategische samenwerking in de zuivelketen en de samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen.

Deelnemers aan het project zijn de zuivelindustrie (NZO), Wageningen UR, NIZO food research, UMC St. Radboud, Holland Genetics, T-Xchange (virtueel laboratorium) en de Stichting Food Valley, die samen met Wageningen UR trekker is van één van de drie modules waaruit het project is opgebouwd. De Stichting Food Valley treedt tevens op als penvoerder van het project.

Het ministerie van Economische Zaken kende op de valreep van 2005 in totaal circa 700.000 euro toe aan dit project. Deze gelden zijn afkomstig uit het gebiedsgerichte innovatiebudget van het ministerie van Economische Zaken. Doordat de provincies Gelderland en Overijssel deze bedragen verdubbelen, komt het totale beschikbare budget op 1,4 miljoen euro.

Gebiedsgericht innoveren

Binnen de Food Valley actieve partijen oogstten ook in bredere zin prima uit het programma Gebiedsgericht Innoveren in 2005. De projecten 'Nanotechnology for Food & Health' en 'Innovaties in Koelvers' ontvingen respectievelijk 2 miljoen en 1 miljoen euro, bedragen die door de provincies zullen worden verdubbeld. Deze successen onderstrepen de landelijke erkenning en het belang van de Stichting Food Valley.

Europese samenwerking

Ook in Europees verband is de Stichting Food Valley actief. Acht Europese regio's die zich profileren op het gebied van voeding gaan vanaf 1 januari 2006 in het project FINE (Food Innovation Network Europe) samenwerken om de concurrentiekracht op de wereldmarkt te vergroten. Doel is het innovatievermogen te vergroten, meer investeringen in onderzoek en ontwikkeling (R&D) aan te trekken en aanbevelingen te doen voor economisch beleid.

Het project is geïnitieerd en ontwikkeld door Oost NV, de Stichting Food Valley en Wageningen UR. Voor bedrijven en onderzoeksinstituten in de Food Valley is het nieuwe netwerk een stimulans om samen te werken met ondernemers en kennisinstellingen uit andere sterke Europese agrifood regio's. Daarbij gaat het in het bijzonder om samenwerking op het gebied van R&D en innovatie. De eerste stap van het project is het formuleren van aanbevelingen voor Europees, nationaal en regionaal economisch beleid om investeringen in R&D te verhogen en innovatie in de agrifood sector te stimuleren. De tweede stap is het formuleren van een R&D-actieprogramma voor interregionale samenwerking. Het actieprogramma bestaat uit concrete samenwerkingsprojecten tussen universiteiten, bedrijven en onderzoeksinstituten. Zo kunnen bedrijven beter gebruik maken van de beschikbare Europese kennis.

FINE is samen met achttien andere Europese projectvoorstellen gekozen uit totaal 115 projectaanvragen. De projectkosten van het tweejarige project bedragen 580.000 euro. De deelnemende regio's in FINE zijn: Food Valley, Schotland, Vlaanderen, Rogaland uit Noorwegen, Wielskopolska uit Polen, Emilia Romagna uit Italië, Castilla y Leon uit Spanje en Öresund uit Denemarken/Zweden.

Euregio-projecten

Binnen de Euregio Rijn-Waal startte in 2005 het project 'Hennepvezels voor onder andere textieltoepassingen'. In dit project participeren onder meer Plant Research International en diverse Nederlandse en Duitse bedrijven en is gericht op het ontwikkelen van technologie om hennepvezels te spinnen op katoenspinmachines. Doel is het opzetten van een economisch rendabele hennepproductieketen in de regio. De Stichting Food Valley is in dit project één van de deelnemers.

Bovendien werd in 2005 het modelproject 'Technologische innovatie en new business-ontwikkeling Technologie Netwerk Rijn/Waal' goedgekeurd. Agrifood Life Sciences is één van de drie kernthema's binnen dit programma, waarin onder meer wordt samengewerkt met de Radboud Universiteit in Nijmegen, het Fraunhofer Instituut in Duisburg en het Technologiecentrum Kleve. De Stichting Food Valley is technisch-inhoudelijk coördinator van dit kernthema. Een eerste deelproject dat reeds is opgestart binnen dit thema is een voorstudie naar de medicinale werking van Chinese kruiden.

Tot slot

Een aantal resultaten op een rij

- Middels hun lidmaatschap van de Food Valley Society ondersteunen momenteel 56 bedrijven de noodzaak tot versterking van het agrifood cluster. Zij verstevigen tijdens de netwerkbijeenkomsten en bedrijfsbezoeken hun onderlinge band, maar voorzien de Society ook van input over onderwerpen waarmee in de sector wordt geworsteld en waarop de Stichting Food Valley concreet actie kan nemen.
- De Food Valley portal werd 41.000 keer bezocht. Opvallend is daarbij de belangstelling uit andere landen. De Food Valley Conferentie met de daarbij behorende uitreiking van de Food Valley Award is zich aan het ontwikkelen tot een begrip in de food wereld. In 2005 namen een kleine vierhonderd mensen deel aan de conferentie. Met een gemiddelde waardering van een acht.
- Na de start van de Stichting Food Valley zijn in 2005 in een gezamenlijke inspanning met Oost NV en de betrokken gemeenten, 280 extra arbeidsplaatsen gerealiseerd in de regio Gelderland. Het resultaat van 2004 werd hiermee verdubbeld.
- Samen met CBIN acquireren we internationaal agrifood ondernemingen die willen investeren in de regio.
- Er vonden vijf themabijeenkomsten plaats: over voeding en gezondheid, biobased business, food and the factory, human capital in de Food Valley en Food Valley Logistics.
- 93 bedrijven cq. ondernemers die een marktkans in de food sector willen grijpen en daar kennis voor zochten, werden gekoppeld aan hoogwaardige kennisleveranciers.
- Projecten, ingediend door aan Food Valley gerelateerde partijen, leverden in 2005 circa € 7,5 miljoen subsidie op. Dit onderstreept de landelijke erkenning van wat er in de Food Valley gebeurt alsmede de rol die de Stichting Food Valley hierin speelt.

Ondanks de verbeteringen die nog mogelijk zijn, is het terecht om te stellen dat we het afgelopen jaar een waardevolle bijdrage hebben kunnen leveren aan het stimuleren van (innovaties en bedrijfsvestigingen in) het agrifood cluster. De race is nog niet gelopen, maar de eerste horde is succesvol genomen. Het geeft een bijzondere glans aan het eerste volledige bestaansjaar, dat dankzij de concrete, succesvolle resultaten met nog meer ambitie is afgesloten dan waarmee het begon. De bedoeling is om de rol van Food Valley in 2006 dan ook niet alleen te consolideren, maar zelfs verder uit te bouwen. Daarbij blijven de oorspronkelijke doelstellingen voorop staan, maar spelen we ook in op eventuele nieuwe kansen die in het verlengde hiervan liggen.

In 2005 heeft het bestuur van de Stichting Food Valley helaas afscheid moeten nemen van een aantal markante persoonlijkheden, die een belangrijke rol hebben gespeeld bij het ontstaan en de daadwerkelijke start van de organisatie. Veel waardering gaat dan ook uit naar Henk Aalderink (provincie Gelderland), Kees van Ast (Wageningen Universiteit en Researchcentrum), Alexander Pechtold (gemeente Wageningen), Martin Stor (Syntens) en Kees-Jan van Wees (Friesland Foods) voor de wijze waarop ze hun ambassadeursrol voor de (Stichting) Food Valley met verve invulling gaven. Vol vertrouwen wordt verder gegaan op weg naar de hoogste podiumplaats. Opdat het agrifood cluster met behulp van de Stichting Food Valley wereldwijd een begrip wordt.

Food Valley Conferentie

13 september 2005

Programma

12.15 uur

Ontvangst met innovatieproeverij

13.00-17.00 uur

FOOD VALLEY IN BEELD

Theo Meijer, voorzitter bestuur Stichting Food Valley, blikt terug en kijkt vooruit

Theo Meijer in gesprek met Loek Hermans, voorzitter MKB Nederland

THE TASTE OF THE FUTURE

DSM - The Taste of Transformation

Peter Elverding, Chairman of the Managing Board of Directors
Royal DSM

Mentalities of the future

Jempi Moens, futurologist

The industrial point of view

Leif Kjaergaard, Senior Vice President Business Development
Danisco AVS

Break

Changing paradigms for the Food Industry: a Unilever perspective

Jan Weststrate, Director Unilever Research & Development
Vlaardingen

How did their future taste?

Kees de Gooijer, General Director Agrotechnology and Food Sciences
Group, Wageningen UR

UITREIKING FOOD VALLEY AWARD

17.00-19.00 uur

INNOVATIEPROEVERIJ

Inspirerend netwerken en proeven

Food Valley Award 2005

Genomineerde kandidaten

Uit de inzendingen werden door de jury drie kandidaten genomineerd: Campina Valess B.V., het Consortium 'Glastuinbouw met Toekomstwaarde' en OMVE Netherlands B.V. Hieronder de samenvattingen van de inzendingen.

Campina Valess B.V. met Valess

Campina is een internationale zuivelonderneming die consumentgericht denken en innovatie in haar missie heeft staan. In het zoeken naar gebruiksmogelijkheden voor zuivel is Campina gestuit op de mogelijkheid om van melkeiwitten en natuurlijke vezels, vezels te bereiden die uitermate geschikt zijn voor het bereiden van vleesvervangende producten. De innovatieve technologie biedt nieuwe mogelijkheden om voedingsmiddelen te bereiden met een vleesgelijkende structuur, waarbij de compositie van het voedingsmiddel met grote vrijheid gekozen kan worden (keuze vetgehalte, type vet, smaak, structuur, vitamines en mineralen); de unieke combinatie van natuurlijke alginaten en hoogwaardige melkeiwitten levert producten op met een op vlees gelijkende 'bite'.

Door Campina is gekozen om de nieuwe technologie te gaan toepassen voor de productie van vleesvervangende producten. Hiertoe is het merkconcept Valess ontwikkeld. Valess richt zich op vleesliefhebbers, omdat uit onderzoek bleek dat zij behoefte hebben aan een volwaardige, lekkere en gezonde variatie op vlees. De lage energetische waarde (laag vet, gunstige vetzuursamenstelling) van Valess zal een positieve bijdrage leveren aan de bestrijding van overgewicht en obesitas. Door verdere groei van assortiment, aantal consumenten en aantal markten wordt de impact op positieve aspecten van milieu en gezondheid (obesitas) steeds substantiëler.

Consortium 'Glastuinbouw met Toekomstwaarde'

'Glastuinbouw met Toekomstwaarde (GTB-TW)' is een initiatief van het Productschap Tuinbouw en LTO Nederland. De belangrijkste doelstelling van dit innovatieve project is de CO₂-uitstoot van de glastuinbouwsector in Nederland zodanig reduceren dat voldaan kan worden aan het Kyoto-verdrag. Berekeningen hebben uitgewezen dat de CO₂-emissie met 45 tot 55% kan worden teruggebracht.

Energiemaatregelen vergen over het algemeen forse investeringen. Deze kunnen meestal niet worden terugverdiend door te besparen op energiekosten. In het GTB-TW project is de groei van de plant centraal gesteld; door beheersing van licht, temperatuur, CO₂-concentratie en luchtvochtigheid kan een meeropbrengst worden behaald. Voor een project met een energiedoelstelling is dit een uniek uitgangspunt.

Voor grootschalige toepassing in de praktijk zal het ontwerp economisch rendabel moeten zijn. Hiertoe is een consortium samengesteld waarin kennisinstituten (WUR en KEMA), bedrijven (Climeco Engineering, Ammerlaan/Maurice Kassenbouw, Hoogendoorn Automatisering, Frans van Zaal Totaaltechniek, Rabobank en Cogen Projects) en een vertegenwoordiging van glastuinbouwondernemers (LLTB) samenwerken. Innovatiecentrum KnowHouse begeleidt het gehele project. Aangezien CO₂-reductie alleen mogelijk is als er draagvlak wordt gecreëerd, is ook een aantal tuinders bij het ontwerpproces betrokken. Al met al wordt een werkwijze gevolgd die heeft geleid tot een vernieuwend en zeer praktijkgericht concept.

OMVE Netherlands B.V. met de Plasma-Fill

Dankzij nieuwe inzichten in de voedselveiligheid wordt steeds meer naar duurzame oplossingen gezocht in het hygiënisch verpakken. OMVE ontwikkelt geavanceerde apparatuur en processen die worden gebruikt door producenten van voedingsmiddelen over de hele wereld. Door samenwerking met onderzoeksinstituten en overheden geeft het bedrijf relevante technologische en maatschappelijke vraagstukken inhoud.

Ook de 'Plasma-Fill' is het resultaat van intensieve samenwerking. OMVE ontwikkelde een duurzaam ontsmettingsproces voor verpakkingen waarbij geen chemische toevoegingen nodig zijn. In dat proces wordt gebruik gemaakt van koud-plasma technologie. Daarbij worden verpakkingen doorgespoeld met een plasma dat ontstaat door ontlading van stikstofgas, het voornaamste bestanddeel van lucht. Steriliseren met plasma heeft grote voordelen: het gebeurt bij lage temperaturen en er blijven geen chemische resten achter. Bovendien is er geen kostbaar water nodig om de verpakkingen te spoelen zoals in conventionele processen. Zowel nationaal als internationaal is er veel aandacht voor dit initiatief en er wordt in dit kader verder gekeken naar alternatieve toepassingen van het plasmagas, zowel binnen als buiten de voedingsmiddelensector.

Jury

In de jury voor de Food Valley Award 2005 hadden zitting:

Dhr. R. Rabbinge, University Professor WUR, Decaan Onderzoekscholen (juryvoorzitter)

Dhr. J. Boxem, voormalig gedeputeerde provincie Gelderland

Dhr. H. Eweg, wethouder Ruimtelijke Ordening gemeente Wageningen

Mw. M. Kooijmans, productmanager Consultancy Randstad HR Solutions

Dhr. H. de Leeuw, algemeen directeur Rabobank Vallei en Rijn

Dhr. G. Lubbe, voormalig directielid Nutreco

Dhr. R. Migo, algemeen directeur KvK Centraal Gelderland

Dhr. H. de Vries, voormalig regionaal inspecteur Ruimtelijke Ordening Oost, min. VROM

Dhr. A. Wassenberg, directeur Animo Agri Business BV

Dhr. P. Zwaginga, voorzitter Federatie van Ondernemerskringen Valleiregio

Winnaar Food Valley Award 2005

Campina Valess B.V. is door de jury uitgeroepen tot winnaar van de Food Valley Award 2005. De keuze van de jury viel op Campina Valess B.V. omdat deze erin is geslaagd een goed alternatief te ontwikkelen voor vlees. 'Een innovatief concept dat een goed antwoord geeft op problemen die zich ten aanzien van vleesvervangende producten kunnen voordoen. De maatschappelijke argumentatie is overtuigend, de karakteristieken van het product zijn zeer aantrekkelijk en de wijze van produceren is zeer innovatief', zo oordeelde de jury.

Presentaties en panels

Datum	Gelegenheid
27 januari	Dagvoorzitterschap conferentie Larenstein
14 maart	Pieken in het KAN
17 maart	Twente meets Wageningen
17 maart	Aquor: Oost Europa programma Cedefop
6 april	10 jaar CHE
14 april	Delegatie Bulgarije
21 april	Universiteit Bonn
26 april	Commissariaat Buitenlandse Investerings in Nederland
18 mei	Bestuur LTO Gelderland
15 mei	Euregio Businessclub Borken (Duitsland)
2 juni	GMV (Groep Fabrieken van Machines voor de Voedings- en Genotmiddelenindustrie)
4 juli	Nederlands Duitse Businessclub Kleve (Duitsland)
14 juni	Symposium Brocco Sprouts
16 juni	Voorzitter Wereldlezing (Hotel de Wereld)
17 juni	Marktonderzoekers in de chemie
6 september	IBOIJ Industriële Vereniging clusterbijeenkomst
7 september	TNO/Delegatie Nordrhein Westfalen
29 september	Forumdiscussie 'Terug naar het Positivisme'
21 oktober	Bedrijvenkring Veenendaal
26 oktober	Milieukeurvarken en keurslager, milieukeurvarken en Jumbo
28 oktober	Nederlands Bakkerij Centrum
17 november	Vrouwennetwerk Landelijk Gebied Gelderland
30 november	China-delegatie provincie Gelderland
30 november	Conferentie High-tech valleys & research triangles in the East Netherlands and elsewhere

Nieuwe bedrijvigheid in de Food Valley

Acquisitieresultaten 2005

			<i>Activiteit</i>	<i>Vestigings- plaats</i>	<i>Arbeids- plaatsen</i>	<i>Land van herkomst</i>
1	CA FNZ Industrial	Uitbreiding	Toeleverancier agrarische producten	Duiven	15	Nederland
2	Campina marketing	Uitbreiding	R&D, sales en marketing	Wageningen	12	Nederland
3	FCDF	Uitbreiding	Centralisatie drank- en kaasdivisie	Ede	30	Nederland
4	Isotron	Uitbreiding	Sterilisatietechnologie	Ede	5	Nederland
5	NIZO proeflab	Uitbreiding	Testlab zuivel	Ede	15	Nederland
6	Seminis	Uitbreiding	Zaadveredelingslab	Wageningen	30	VS
7	Silliker	Uitbreiding	Testlab diagnostieken	Ede	5	VS
8	Campina marketing en sales witte producten	Vestiging	Marketing- en sales- divisie	Wageningen	30	Nederland
9	DMV Campina	Vestiging	R&D, sales en marketing richting zuivel	Wageningen	40	Nederland
10	Feed Innovation Services	Vestiging	Veevoeder- innovatietechnologie	Wageningen	12	Nederland
11	Gro-An	Vestiging	Mengvoederoverslag	Enschede	3	Nederland
12	Nutri-akt	Vestiging	Werving en selectie in de food-agro-sector	Wageningen	5	Nederland
13	Orient Plaza china food production	Vestiging	Fabricage Chinese kant- en-klaar maaltijden	Wijchen	30	Singapore
14	PPO Paddestoelen proeflab	Vestiging	R&D lab	Wageningen	30	Nederland
15	TNO BLGG AgriQ	Vestiging	R&D lab	Wageningen	20	Nederland
Totaal					282	

Stichting Food Valley

Bestuur

Bestuursleden

Dhr. Th. Meijer, Akkerbouwproductschappen (bestuursvoorzitter)
Dhr. A. Juriaanse, directeur NIZO food research
Dhr. R. Robbertsen, burgemeester gemeente Ede
Dhr. A. Pechtold, burgemeester gemeente Wageningen*
Dhr. C. Rutten, waarnemend burgemeester gemeente Wageningen*
Dhr. G. van Rumund, burgemeester gemeente Wageningen
Mw. J. Creemers-Molenaar, directeur Bfactory
Dhr. C.J. van Wees, corporate director ambiance, Friesland Foods*
Dhr. F. Reefman, directeur Marketing Friesland Foods Western Europe
Dhr. K. van Ast, vice voorzitter Raad van Bestuur Wageningen UR*
Dhr. A. Dijkhuizen, voorzitter Raad van Bestuur Wageningen UR
Dhr. A. van Hooijdonk, corporate director R&D Campina
Dhr. J. Houben, burgemeester gemeente Barneveld

Adviseurs

Dhr. A. van Asseldonk, directeur Ontwikkelingsmaatschappij Oost NV
Dhr. M. Stor, regionaal innovatiemanager Syntens*
Dhr. H. Hovestad, algemeen directeur Syntens
Dhr. H. Aalderink, gedeputeerde Provincie Gelderland*
Dhr. M. van Diessen, gedeputeerde Provincie Gelderland

Raad van Advies

Dhr. J. Boxem, voormalig gedeputeerde provincie Gelderland
Mw. M. Kooijmans, productmanager Consultancy Randstad HR Solutions
Dhr. H. de Leeuw, algemeen directeur Rabobank Vallei en Rijn
Dhr. G. Lubbe, voormalig directielid Nutreco
Dhr. R. Migo, algemeen directeur Kamer van Koophandel Centraal Gelderland
Dhr. R. Rabbinge, University Professor Wageningen UR, Decaan Onderzoekscholen
Dhr. H. de Vries, voormalig regionaal inspecteur Ruimtelijke Ordening Oost, min. VROM
Dhr. A. Wassenberg, directeur Animo Agri Business BV
Dhr. P. Zwaginga, voorzitter Federatie van Ondernemerskringen Valleiregio

Bureaubezetting

Mw. I. Bardoel, projectmanager
Dhr. J.W. Bot, innovation link
Dhr. Ch. Crombach, communicatie en projectmanager*
Mw. J. van Gerven, projectmanager*
Dhr. R. Groen, projectmanager
Dhr. R. van Hoesel, directeur
Dhr. B. Kemperink, investeringsbevordering
Mw. I. de Nobrega, management assistente*
Mw. T. Schalkx, management assistente

* voormalig lid/voormalig medewerker